

2024(1)THCR

తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉన్నత న్యాయస్థానము, హైదరాబాద్

గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి కె.సురేందర్

M.A.C.M.A.No.1199/2008

తీర్పు తేదీ :19-02-2024

మారుతి మరియు ఇతరులు

వర్యెస్

ఎస్.పద్మా రావు మరియు ఇతరులు

ఉదహరించిన పూర్వపు తీర్పులు:

1. (2019) 2 SCC 192
2. MANU/SC/1104/2023
3. (2005) 6 SCC 172
4. (2001) 8 SCC 197
5. (2017) 16 SCC 680
6. (2009) 6 SCC 121
7. (2018) 18 SCC 130
8. (2011) 10 SCC 756
9. 2003 ACJ 12 (SC)

అప్పీలుదారు తరపు న్యాయవాది : శ్రీ ధూళిపాళ్ళ వి.వి.ఎస్.రవి ప్రసాద్

ప్రతివాది నెం.1 తరపు న్యాయవాది : -----

ప్రతివాది నెం.2 తరపు న్యాయవాది : శ్రీ ఆర్.శ్రీధర్

ఉత్తర్వు:

III అదనపు చీఫ్ జడ్జి, సీటీ సివిల్ కోర్ట్, హైదరాబాద్, (సంక్షిప్తంగా, 'ది ట్రిబ్యూనల్') ద్వారా జారీ చేసిన O.P.No.478/2005లో తేదీ.03.10.2007నాటి ఉత్తర్వు మరియు డిక్రీని ఆక్షేపిస్తూ, ఈ అప్పీలు దాఖలు చేయబడింది.

2. శ్రీ లఖన్ అనే వ్యక్తి మరణించినందుకు రూ.3 ,00,000/- నష్టపరిహారం కోరుతూ , వారు దాఖలు చేసిన పైన పేర్కొన్న O.Pలో పిటిషనర్లు/హక్కుదారులు , ఇక్కడ పిటిషనర్లు/హక్కుదారులు (ఇకపై 'మృతుడు' అని పిలుస్తారు).

3. కేసు యొక్క సంక్షిప్త వాస్తవాలు ఏమిటంటే , 18.06.2003న, మృతుడు మదీనగూడ వద్ద నం.AHT 5427 నంబర్ గల లారీలో ప్రయాణిస్తుండగా , చందానగర్ వైపు నుండి వస్తున్న నెం. KA 21 B 1296 నెంబరు గల గ్యాస్ ట్యాంకర్ అతివేగంగా , నిర్లక్ష్యంగా నడుపుతూ మృతుడు ప్రయాణిస్తున్న లారీని ఢీకొట్టాడు. ఎదురెదురుగా ఢీకొనడంతో , రెండు వాహనాల డ్రైవర్లతో పాటు వాహనంలో ప్రయాణిస్తున్న కూలీలు, అక్కడికక్కడే మృతి చెందారు.

4. మౌఖికంగా మరియు పత్రాలలో ఉన్న మొత్తం విషయాలను పరిశీలించిన తర్వాత , ట్రిబ్యునల్ 03.10.2007 నాటి ఆక్షేపిత ఉత్తర్వుల ద్వారా , పిటిషన్ దాఖలు చేసిన తేదీ నుంచి తీర్పు వెలువడే వరకు సంవత్సరానికి @ 7.5% వడ్డీతో కలిపి రూ.86 ,000/- చెల్లించాలని తీర్పునిచ్చింది. ఆ పేర్కొన్న ఉత్తర్వులను సవాలు చేస్తూ పిటిషనర్లు/హక్కుదారులు ప్రస్తుత అప్పీలు దాఖలు చేశారు.

5. పిటిషనర్లు/హక్కుదారుల తరపు హాజరైన న్యాయవాది శ్రీ ధూళిపాళ్ల వి.ఎ.ఎస్.రవిప్రసాద్ , ప్రతివాది నెం.2-ఇన్నూరెన్స్ కంపెనీ తరపున హాజరైన న్యాయవాది శ్రీ ఆర్.శ్రీధర్ వాదనలు వినిపించారు. రికార్డును పరిశీలించారు.

6. అప్పీలుదారుల తరపు న్యాయవాది వాదిస్తూ , మృతుడు కార్మికుడిగా పని చేస్తున్నాడని , విచారణ నివేదిక ద్వారా వాస్తవాన్ని సమర్థించామని తెలిపారు. అయితే ట్రిబ్యునల్ దీనిని పరిగణనలోకి తీసుకోకుండా మృతుడు కుటుంబంలో సంపాదన గల వ్యక్తి కాదని తేల్చింది. అంతేకాకుండా, మృతుడి వయస్సు, భవిష్యత్తు సంపాదన సామర్థ్యాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోకుండా , ట్రిబ్యునల్ పొరపాటున పరిహారాన్ని రూ.86,000/- గా లెక్కించింది. ప్రతివాది నెం.2- ఇన్నూరెన్స్ కంపెనీకి వ్యతిరేకంగా వేసిన పిటిషన్ ను ట్రిబ్యునల్ కొట్టివేసిందని , అతను ఇంకా సమ ర్పించాడు. ప్రతివాది నెం.2- ఇన్నూరెన్స్ కంపెనీ జారీ చేసిన పాలసీ మోటారు వాహనాల చట్టంలోని సెక్షన్ 147 కింద (6) వ్యక్తుల ప్రమాదాన్ని కవర్ చేస్తుంది. అందువలన, ప్రతివాది నెం.2-ఇన్నూరెన్స్ కంపెనీ కూడా హక్కుదారులకు నష్టపరిహారాన్ని చెల్లించడానికి బాధ్యత వహిస్తుంది. అతని వాదనలకు మద్దతుగా , పిటిషనర్ల తరపున వాదించిన న్యాయవాది రాంలా మరియు ఇతరులు వర్సెస్ నేషనల్ ఇన్నూరెన్స్

కంపెనీ లిమిటెడ్ మరియు ఇతరులు ((2019) 2 SCC 192), సరోజ్ దేవి మరియు ఇతరులు వర్సెస్ నరేంద్ర సింగ్ మరియు ఇతరులు [MANU/SC/1104/2023] మరియు నేషనల్ ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్ వర్సెస్ ప్రేమ్భాయి పటేల్ మరియు ఇతరులు [(2005) 6 SCC 17] యొక్క తీర్పులపై ఆధారపడ్డారు.

7. లారీలో ప్రయాణించే 'కార్మికుడి'కి బీమా పాలసీ వర్తించదని, లారీలో ఉన్న ఇద్దరు 'వర్కర్లకు' మాత్రమే బీమా వర్తిస్తుందని, ఆ ఇద్దరు కార్మికులకు ఇప్పటికే పరిహారం చెల్లించామని ప్రతివాది నెం.2-ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ తరపున హాజరైన న్యాయవాది వాదించారు. అందువలన, ప్రతివాది నెం.2-బీమా కంపెనీ నష్టపరిహారం చెల్లించడానికి, బాధ్యత వహించదు. అందువల్ల, ప్రతివాది నెం.2పై దాఖలైన పిటిషన్ ను ట్రిబ్యూనల్ కొట్టివేసింది.

8. ట్రిబ్యూనల్ లోని న్యాయమూర్తి, హక్కుదారుల తరపున P.Ws.1 మరియు 2లను పరిశీలించి మరియు Exs.A.1 నుండి A.3 వరకు పరిగణనలోకి తీసుకుని, మృతుడు ప్రయాణిస్తున్న లారీ బేరింగ్ No.AHT 5427, డ్రైవర్ నిర్లక్ష్యం గా ఉన్నట్లు గుర్తించారు. ఇంకా, ప్రమాదంలో మరణించిన సాహెబ్, అనిల్ అనే ఇద్దరు వ్యక్తులు, ఇప్పటికే వర్క్ మెన్ కాంపెన్సేషన్ యాక్ట్, 1923 కింద కేస్ నెం.75/2003లో నష్టపరిహారం క్లెయిమ్ చేసుకున్నందున, ప్రతివాది నెం.2 నుంచి నష్టపరిహారం పొందేందుకు అర్హులు కాదని, బీమా కంపెనీ కౌంటర్ అఫిడవిట్ దాఖలు చేసింది. ఇందులో, హక్కుదారులు నష్టపరిహారం కోసం W.C.No.115/2003 దాఖలు చేసినప్పటికీ, అది విచారణ కొనసాగించలేదని చేయబడలేదని కొట్టివేయబడింది మరియు తదనంతరం, ప్రస్తుత O.P దాఖలు చేయబడింది.

9. ప్రీమియం కేవలం ఇద్దరు కార్మికుల తరపున మాత్రమే చెల్లించబడిందని, వారికి ఇప్పటికే బీమా కంపెనీ పరిహారం చెల్లించినందున, ఆ బాధ్యత ఈ కేసులో వాహన డ్రైవర్ పై మాత్రమే ఉంటుందని, బీమా కంపెనీపై కాదని ట్రిబ్యూనల్ న్యాయమూర్తి గుర్తించారు.

10. కౌంటర్ అఫిడవిట్ దాఖలు చేయడం మినహా, బీమా కంపెనీ తన తరపున సాక్షులను విచారించడానికి గానీ, ఇద్దరు కార్మికులకు చెల్లించిన పరిహారానికి సంబంధించిన ఎలాంటి పత్రాలను హాజరు పరచడానికి గానీ, చర్యలు తీసుకోలేదు. వాహనంలో డ్రైవర్ ఉన్నాడని అంగీకరించారు. వాహనం నడిపే వ్యక్తిని కార్మికుడిగా పరిగణించలేము.

11. ఇంకా , FIR నుండి చూసిన టైతే, మరణించిన వ్యక్తి ప్రయాణిస్తున్న వాహనం , No.AHT 5427 గల లారీ , అతివేగంగా మరియు నిర్లక్ష్యంగా అతివేగంతో నడపడంతో , గ్యాస్ ట్యాంకర్ ను ఢీకొట్టింది. ఇద్దరు డ్రైవర్లు మరణించినందున, పోలీసులు ఈ విషయంపై దర్యాప్తు చేయలేదు మరియు ఎటువంటి ఛార్జిషీట్ దాఖలు చేయలేదు. పేర్కొన్న పరిస్థితుల్లో, ప్రమాదం జరిగిన మరుసటి రోజు - 18.06.2003న ఇచ్చిన FIR, ఫిర్యాదు చేసిన P.W.2 - కానిస్టేబుల్ పి.నరసింహ వాంగ్మూలం ప్రకారం AHT 5427 నంబరు గల లారీ అతివేగంగా, నిర్లక్ష్యంగా వచ్చి గ్యాస్ ట్యాంకర్ ను ఢీకొట్టించి వెళ్లడం జరిగింది.

12. ఈ పరిస్థితుల్లో , నేర వాహనం అంటే AHT 5427 నంబరు గల లారీ డ్రైవర్ నిర్లక్ష్యానికి సంబంధించి ట్రిబ్యునల్ యొక్క నిర్ధారణను ఇందుమూలంగా రద్దు చేయడం జరిగింది.

13. పేర్కొన్న పాలసీ ఇద్దరు వ్యక్తులకు మాత్రమే ఉన్నందున , మృతుడు బీమా పాలసీ పరిధిలోకి రాలేదని ప్రతివాది నెం.2 తరపున హాజరైన న్యాయవాది వాదనను అంగీకరించ లేము, ఎందుకంటే, ఆ ఇద్దరు కార్మికులు ఎవరనే దానికి సంబంధించి బీమా కంపెనీ , ట్రిబ్యునల్ ముందు ఎటువంటి సాక్ష్యాధారాలను సమర్పించలేదు. బీమా కంపెనీ అనగా ప్రతివాది నెం.2 నేర వాహనానికి బీమా చేసినట్లు వివాదంలో లేనందున , బీమా కంపెనీ స్వయంగా హక్కుదారులకు నష్టపరిహారం చెల్లించడానికి బాధ్యత వహించాలి.

14. నష్టపరిహారం లెక్కింపు విషయానికి వస్తే , రికార్డుల్లో ఉన్న మొత్తం సమాచారాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, మృతుడి వయస్సు చనిపోయే నాటికి 16 సంవత్సరాలు అని తెలుస్తోంది. **లతా వాధ్వా వెర్సస్ బీహార్ రాష్ట్రం [(2001) 8 SCC 197]** కేసులో ఆదాయం మరియు సంపాదనకు రుజువులు లేనప్పటికీ , ఆదాయాన్ని సహేతుకంగా అంచనా వేయవచ్చని సుప్రీంకోర్టు అభిప్రాయపడింది. మృతుడి వయస్సు 16 సంవత్సరాలు కావడం, P.W.1 సాక్ష్యం ప్రకారం మృతుడు కూలీగా పనిచేస్తుండటం వల్ల , మృతుడి ఆదాయాన్ని నెలకు రూ.3 ,000/- గా తీసుకోవడానికి ఈ కోర్టు మొగ్గు చూపింది. అప్పీలుదారుల తరపున హాజరైన న్యాయవాది సరిగ్గా కారణం చూపినట్లుగా , **నేషనల్ ఇన్సూరెన్స్ కో. లిమిటెడ్, వెర్సస్ ప్రణయ్ సేథీ [(2017) 16 SCC 680]**లో గౌరవనీయమైన సుప్రీం కోర్టు తీర్పు ప్రకారం , మరణించిన వారి భవిష్యత్తు అవకాశాలను జోడించకుండా ట్రిబ్యునల్

తప్పు చేసింది. అందువల్ల, ఈ కోర్టు భవిష్యత్తు అవకాశాలకు 40% జోడించడానికి మొగ్గు చూపుతుంది (40% x రూ.3,000/- = రూ.1,200/-), మరియు అలా జోడించడం ద్వారా, మరణించిన వ్యక్తి యొక్క నెలవారీ ఆదాయం రూ.4,200/-కు వస్తుంది. **శ్రీమతి సరళ వర్మ** (సుప్ర)లో నిర్ణయం ప్రకారం, మృతుడు బ్రహ్మచారి కాబట్టి, ఆదాయంలో 50% వ్యక్తిగత ఖర్చులకు మినహాయించుకోవాలి. అందువల్ల, వ్యక్తిగత ఖర్చుల కోసం 50% మినహాయించిన తరువాత (50% x రూ.4,200/- = రూ.2,100/-), కుటుంబానికి అవసారాలకు ఇవ్వబడే మృతుడి నికర వార్షిక ఆదాయం రూ.25,200/- (రూ.2,100/- x 12) అవుతుంది. మృతుడి వయస్సు 16 ఏళ్లని రికార్డులు చెబుతున్నాయి. అందువల్ల, **శ్రీమతి సరళవర్మ వర్సెస్ ఢిల్లీ ట్రాన్స్ పోర్ట్ కార్పొరేషన్** ((2009) 6 SCC 121) కేసులో గౌరవనీయ సుప్రీం కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు దృష్ట్యా, ఆదాయ గుణకం '18'. ఈ విధంగా, భవిష్యత్తులో ఆధారపడే నష్టం రూ.4,53,600/- (రూ.25,200 x 18)కి వస్తుంది. ఇది కాకుండా, **ప్రణయ్ సేథీ కేసు** (సుప్ర)లో నిర్ణయం ప్రకారం హక్కుదారులు సంప్రదాయ పద్ధుల కింద రూ.33,000/- పొందడానికి అర్హులు. అదేవిధంగా, పిటిషనరు నెం.1 మరియు 2, మృతుడి తల్లిదండ్రులు కావడంతో, **మాగ్నా జనరల్ ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్ వర్సెస్ నాను రామ్ అలియాస్ చుప్రూ రామ్** ((2018) 18SCC 130) కేసులో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు తీర్పు ప్రకారం పుత్ర సంబంధమైన సహవాసము నష్టం కింద ఒక్కొక్కరికి రూ.40,000/- పొందడానికి అర్హులు. అందువలన, మొత్తంగా, హక్కుదారులు రూ.5,66,600/- పొందడానికి అర్హులు, ఇది న్యాయమైనది మరియు సహేతుకమైనది.

15. పై అంశాల దృష్ట్యా, పరిహారం ఈ క్రింది విధంగా లెక్కించబడుతుంది:

క్రమ సంఖ్య	ప్రత్యేకంగా	ట్రీబ్యునల్ మంజూరు చేసిన మొత్తం	ఈ కోర్టు ఇచ్చిన మొత్తం
1.	మృతుడి వార్షిక ఆదాయం	Rs.15,000/-	Rs.36,000/-
2.	భవిష్యత్తు అవకాశాలకు అదనంగా @ 40%	Nil	Rs.14,400/-
3.	మొత్తం వార్షిక ఆదాయం	Rs.15,000/-	Rs.50,400/-
4.	వ్యక్తిగత ఖర్చులకు మినహాయింపు i. ట్రీబ్యునల్ - 1/3వ వంతు x రూ.15,000/- ii. ఈ కోర్టు - 50% x రూ.42,500/-	Rs.5,000/-	Rs.25,200/-
5.	నికర వార్షిక ఆదాయం	Rs.10,000/-	Rs.25,200/-
6.	గుణకం	16	18
7.	పరిహారం	Rs.1,60,000/-	Rs.4,53,600/-

8.	ఇతర ఖర్చులు	Rs.12,000/- (Rs.10,000/- + Rs.2,000/-)	Nil.
9.	ప్రణయ్ సేథి (సుప్రా) ప్రకారం ఖరారైన లెక్క యొక్క శీర్షిక	Nil	Rs.33,000/-
10.	నాను రామ్ (సుప్రా) ప్రకారం, పుత్ర సంబంధమైన సహవాసము @ రూ.40,000/- ఒక్కొక్కటి రూ.40,000/- x 2	Nil.	Rs.80,000/-
11.	అపాయమునకు తోడ్పడిన ప్రమత్తతకు మినహాయింపు @50%	Rs.86,000/- (50% x Rs.1,72,000/-)	Nil.
పూర్తి పరిహారం		Rs.86,000/-	Rs.5,66,600/-

16. ఈ దశలో, ప్రతివాది నెం.2-బీమా కంపెనీ తరపు హాజరైన న్యాయవాది వాదనలు వినిపిస్తూ, హక్కుదారులు నష్టపరిహారంగా రూ. 3,00,000/- మొత్తాన్ని మాత్రమే క్లెయిమ్ చేశారని, ఇప్పుడు ఇచ్చిన పరిహార పరిమాణం క్లెయింకు మించి ఉంటుందని, ఇది చట్ట ప్రకారం ఆమోదయోగ్యం కాదని వాదించారు.

17. లక్ష్మణ్ @ లక్ష్మణ్ మార్కెట్ వర్సెస్ డివిజనల్ మేనేజర్, ఓరియంటల్ ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్ మరియు మరొకరు [(2011) 10 SCC 756], నాగప్ప వర్సెస్ గురుదయాళ్ సింగ్ [2003 ACJ 12 (SC)] గురించి గౌరవ సుప్రీం కోర్టు ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొంది:

“ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 166 కింద తాను దాఖలు చేసిన పిటిషన్ నులో, పిటిషనరు రూ.5,00,000/- మాత్రమే నష్టపరిహారం కోరిన మాట వాస్తవమేనని, అయితే నాగప్ప వర్సెస్ గురుదయాళ్ సింగ్ (2003) 2 SCC 274లో పేర్కొన్నట్లు, చట్టంలో ఎటువంటి అడ్డంకులు లేనప్పుడు, ట్రిబ్యూనల్ మరియు ఆ కారణంగా ఏదైనా సమర్థవంతమైన న్యాయస్థానానికి, ప్రమాదం జరిగిన బాధితుడికి కోరిన దాని కంటే అధిక నష్టపరిహారం ఇవ్వడానికి అర్హత ఉంది.”

18. పైన పేర్కొన్న గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు తీర్పు దృష్ట్యా, క్లెయిమ్ చేసిన దానికంటే ఎక్కువ మొత్తాన్ని పొందడానికి హక్కుదారులు అర్హులు. అంతేకాక, మోటారు వాహనాల చట్టం ఒక ప్రయోజనకరమైన చట్టం, ఇక్కడ హక్కుదారుల ప్రయోజనాలు అత్యంత ముఖ్యమైనవి,

న్యాయస్థానాలు ఎల్లప్పుడూ హక్కుదారులకు ప్రయోజనాన్ని న్యాయమైన మరియు సహేతుకమైన స్థాయిలో అందించడానికి ప్రయత్నించాలి.

19. దీని ప్రకారం , M.A.C.M.A అనుమతించబడుతుంది మరియు ట్రిబ్యూనల్ ఇచ్చిన పరిహార మొత్తాన్ని రూ.86,000/- నుంచి రూ.5,66,600/-కు పెంచబడింది. పెంచిన మొత్తంపై పిటిషన్ దాఖలు చేసిన తేదీ నుంచి ప్రతివారి నెం.2-ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ చెల్లించాల్సిన మొత్తం పొందే తేదీ వరకు సంవత్సరానికి 7.5% చొప్పున వడ్డీ ఉంటుంది. ఈ తీర్పు కాపీ అందిన తేదీ నుంచి ఒక (01) నెల వ్యవధిలో ఈ మొత్తాన్ని జమ చేయాలి. అటువంటి డిపాజిట్స్ , హక్కుదారులు ఎటువంటి సెక్యూరిటీ ఇవ్వకుండానే, వారి వాటా మొత్తాలను ఉపసంహరించుకోవడానికి అనుమతించబడతారు. ఖర్చులకు సంబంధించి ఎలాంటి ఉత్తర్వులు లేవు.

పర్యవసానంగా, పెండింగ్ లో ఉన్న ఇతర పిటిషన్లు , ఏవైనా ఉంటే , అవి ముగించబడ్డాయి.